กรมศุลกากร

การสอบถามพิกัดอัตราศุลกากรล่วงหน้า

Advance Ruling on Tariff Classification

โดย นายมงคล ศรีบำรุง
ผู้อำนวยการส่วนมาตรฐานพิกัดอัตราศุลกากร ๑
สำนักพิกัดอัตราศุลกากร

การสอบถามพิกัดอัตราศุลกากรล่วงหน้า

Advance Ruling on Tariff Classification

พิกัดศุลกากร คือ รหัสตัวเลขที่ใช้แทนชนิดของสินค้าที่นำเข้าส่งออก ซึ่งรหัสนี้ใช้เหมือนกันสำหรับสมาชิกองค์การศุลกากรโลก ๑๘๐ ประเทศ ในระดับ ๖ หลัก และสำหรับเฉพาะภายในประเทศสมาชิกอาเซียน มีตัวเลขเพิ่มขึ้นอีก ๒ หลัก เป็น ๘ หลัก ทำให้พิกัดศุลกากรที่เป็นรหัสแทนชนิดของสินค้าที่ใช้ในปัจจุบันมีมากถึง ๑๐,๘๑๓ รายการ ด้วยพิกัดศุลกากรเป็นรหัสที่บอกถึงชนิดสินค้า พิกัดศุลกากรจึงทำหน้าที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงไปยังเรื่องของอัตราภาษีอากร ใบอนุญาตและมาตรการควบคุมของสินค้าต่างๆ กล่าวคือ สินค้าที่ต่างพิกัดกัน อัตราภาษีก็ต่างกัน และการควบคุมตามมาตรการปกป้องทางเศรษฐกิจก็ต่างกันด้วย

เนื่องด้วยการแตกประเภทพิกัดย่อยมีความละเอียดมากถึงหมื่นกว่ารายการ สินค้าที่คล้ายๆ กัน อาจจัดเข้าพิกัดต่างกันได้ ถึงแม้ว่าองค์การศุลกากรโลกได้มีแนวทางการจัดประเภทพิกัดของสินค้าไว้ตามหลักเกณฑ์ของระบบฮาร์โมไนซ์แล้วก็ตาม แต่ด้วยเทคโนโลยีในการผลิตสินค้าในปัจจุบันมีความก้าวหน้าและซับซ้อนเพื่อตอบสนองความต้องการใช้งาน ส่งผลให้สินค้าที่ผลิตได้มีความซับซ้อนตามไปด้วย ทั้งในด้านองค์ประกอบและการใช้งาน ซึ่งสินค้าที่มีความซับซ้อนก็ยิ่งมีพิกัดที่คาบเกี่ยวหลายพิกัดด้วยกัน จึงทำให้การตีความว่าสินค้าจัดเข้าพิกัดใดนั้นมักจะเป็นเรื่องที่เกิดข้อขัดแย้งกันระหว่างเจ้าหน้าที่ศุลกากรกับผู้นำเข้า แม้กระทั่งระหว่างเจ้าหน้าที่กันเองก็ยังมีการตีความที่แตกต่างกัน ปัญหาการตีความพิกัดที่ต่างกันนี้ส่งผลให้เกิดปัญหาอื่นตามมา เพราะเมื่อผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกตีความพิกัดไม่เหมือนเจ้าหน้าที่ ก็จะมีการจับกุม การโต้แย้ง การอุทธรณ์และการฟ้องร้องในศาล ทำให้เสียเวลา เสียค่าใช้จ่ายและเสียทรัพยากรจำนวนมาก ทั้งฝ่ายราชการและฝ่ายผู้ประกอบการ นอกจากนี้ยังเป็นส่วนหนึ่งที่อาจทำให้เกิดปัญหาคอร์รัปชันได้เช่นกัน กลายเป็นอุปสรรคทางการค้าและทำให้เกิดความไม่คล่องตัวทางเศรษฐกิจ

เพื่อแก้ปัญหาข้อโต้แย้งเรื่องพิกัดฯ ที่จะนำไปสู่ปัญหาอื่นๆ ที่กล่าวมาข้างต้น กรมศุลกากรจึงมีระบบการจำแนกหรือการตีความพิกัดอัตราศุลกากรล่วงหน้า ก่อนการนำเข้าหรือส่งออก โดยเริ่มทำเป็นโครงการนำร่องตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ และเมื่อปี ๒๕๕๘ จึงเริ่มเปิดให้บริการให้สอบถามพิกัดอัตราศุลกากรล่วงหน้าเต็มรูปแบบจนถึงปัจจุบัน ซึ่งการให้บริการดังกล่าว เป็นการให้บริการจำแนกพิกัดอัตราศุลกากร โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีความเชี่ยวชาญและอยู่ในสายงานด้านนี้โดยตรง ซึ่งพิกัดอัตราศุลกากรที่ได้มีผลผูกพันต่อเจ้าหน้าที่และผู้สอบถาม

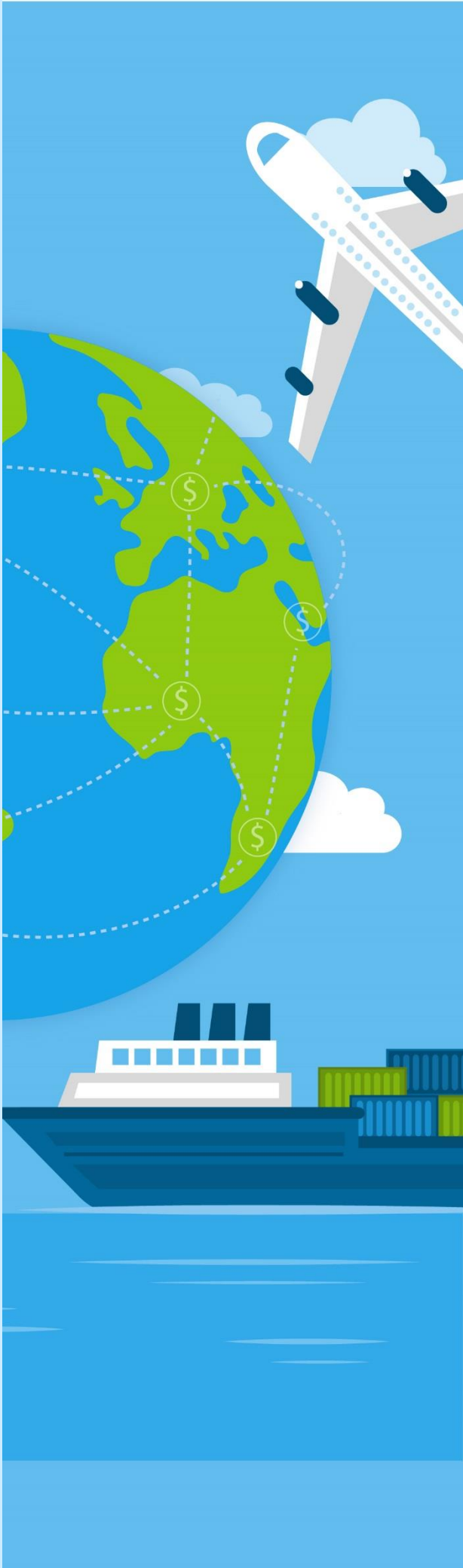

กล่าวคือ เมื่อกรมศุลกากรได้ออกหนังสือแจ้งพิกัดฯ ของสินค้าให้กับผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องสอบถามพิกัดฯ ล่วงหน้า และผู้ประกอบการได้ทำการนำเข้าโดยแสดงพิกัดตามที่ได้รับแจ้ง เจ้าหน้าที่ที่ตรวจปล่อยก็จะต้องยอมรับและปฏิบัติตามผลการจัดประเภทพิกัดนั้น ซึ่งทำให้ลดข้อพิพาท ข้อโต้แย้ง ระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการที่นำเข้าส่งออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นการลดปัญหาผลพวงที่จะตามมาที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น พร้อมกันนี้ จะทำให้ผู้ประกอบการสามารถวางแผนต้นทุนได้อย่างถูกต้อง แน่นอน ส่งผลให้การค้ามีความสะดวกขึ้น เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เศรษฐกิจโดยรวมดีขึ้น ตัวชี้วัดของผลการให้บริการจำแนกพิกัดอัตราศุลกากรล่วงหน้า เห็นได้จากจำนวนของงานปัญหาที่เป็นข้อโต้แย้งเรื่องพิกัดฯ ที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ผู้ยื่นคำร้องขอใช้บริการนี้ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน นับแต่ปี ๒๕๕๘ จนถึงปัจจุบัน ยอดผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นประมาณ ๗๐ % ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ว่า การให้บริการสอบถามพิกัดอัตราศุลกากรล่วงหน้าของกรมศุลกากรสามารถแก้ไขปัญหาการนำเข้าส่งออก และตอบโจทย์ของประชาชนผู้ใช้บริการได้จริง เมื่อกรมศุลกากรเห็นว่า การให้บริการดังกล่าวเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ จึงได้พัฒนาปรับปรุงการให้บริการให้ดีขึ้นเรื่อยๆ โดยมีความพยายามในการลดเวลาการดำเนินการให้เร็วขึ้น และอำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้ารับบริการมากขึ้น ในการนี้ กรมศุลกากรได้เปิดให้บริการจำแนกพิกัดอัตราศุลกากรล่วงหน้าทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Pre classification online) ซึ่งเป็นหนึ่งในระบบ Tariff E-Service ที่เปิดให้บริการในเว็บไซต์ของกรมศุลกากร เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๐ การให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เพิ่มขึ้นมานี้ ทำให้ผู้รับบริการสามารถยื่นคำร้องทางอินเตอร์เน็ต โดยไม่ต้องเสียเวลามายื่นเอกสารที่กรมศุลกากร เป็นการลดต้นทุนของผู้ประกอบการทั้งในเรื่องของเวลาและทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นกระดาษที่ต้องใช้ รวมถึงค่าใช้จ่ายในการเดินทางมากรมศุลกากร ผู้ประกอบการจึงมีความสะดวกมากขึ้นในการยื่นคำร้องขอให้จำแนกประเภทพิกัดล่วงหน้า เป็นการจูงใจให้ผู้ประกอบการมาใช้บริการมากขึ้น เห็นได้จากสถิติจำนวนผู้ใช้บริการยื่นคำร้องฯ ทางอิเล็กทรอนิกส์จากเดือนที่เริ่มมีการเปิดใช้บริการจนถึงปัจจุบัน เพิ่มขึ้นประมาณ ๑๙๖ %

อย่างไรก็ตาม กรมศุลกากร ยังคงมีความคาดหวังให้มีผู้ใช้บริการสอบถามพิกัดฯ ล่วงหน้ามากขึ้นอีก ซึ่งเมื่อพิจารณาจากขั้นตอนต่างๆแล้วถึงแม้ว่าจะอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการในการยื่นเรื่องสอบถาม แต่ในขั้นตอนการพิจารณาก็ยังต้องใช้บุคคลากรของสำนักพิกัดในการพิจารณาให้ความเห็นเพื่อตีความพิกัดฯ ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาการให้บริการดังกล่าวให้รวดเร็วอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การบริหารทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพ การสร้างขวัญกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลต่างๆ และการใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ ทั้งนี้การพัฒนาปรับปรุงดังกล่าวล้วนเป็นต้นทุนของกรมศุลกากรทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม การลงทุนในเรื่องนี้มีความคุ้มค่าในแง่ของการอำนวยความสะดวกทางการค้า และเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหาคอร์รัปชัน เป็นผลให้ภาพรวมของเศรษฐกิจไทยดีขึ้น

ในปัจจุบัน สำนักพิกัดอัตราศุลกากรได้มีการเร่งดำเนินการการวินิจฉัยพิกัดอัตราศุลกากรล่วงหน้าให้มีความรวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น โดยจะให้มีการออกคำวินิจฉัยได้ก่อน ๖๐ วันทำการตามที่ระบุไว้ในประกาศกรมศุลกากร หากผู้ที่ประสงค์จะขอสอบถามพิกัดอัตราศุลกากรล่วงหน้า หรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม สามารถดูข้อมูลและรายละเอียดต่างๆได้จาก ประกาศกรมศุลกากรที่ ๑๗/๒๕๖๑ ซึ่งรายละเอียดในประกาศกรมศุลกากรฉบับนี้จะมีข้อมูลรายละเอียดแบ่งเป็น ๕ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑. การกำหนดราคาศุลกากรล่วงหน้า

ส่วนที่ ๒. การกำหนดถิ่นกำเนิดแห่งของล่วงหน้า

ส่วนที่ ๓. การตีความพิกัดอัตราศุลกากรล่วงหน้า

ส่วนที่ ๔. การทบทวน

ส่วนที่ ๕. ค่าธรรมเนียม

นอกจากนี้ยังมีรายละเอียดแบบคำร้องประเภทต่างๆแนบท้ายประกาศกรมศุลกากรฉบับนี้ด้วย